

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

23.06.2023

Олы Кайбыч ав.

№ 245

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнарында файдаланыла торган мәгълүмат системаларында критик житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча регламентны раслау турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнарында мәгълүмат системаларының иминлеген тәмин итүне көчәйтү һәм мәгълүмати системаларның яклануын арттыру максатларында Россия Федерациясенә техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте методик документлары нигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнарында мәгълүматны яклауның программа, программа-аппарат чараларының куркынычсызлыгын анализлау һәм урнаштыру регламентын (кушымта) расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында (<https://kaybici.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының эшләр идарәчесе Д.А.Бәдертдиновага йөкләргә.

Житәкче

А. Н. Макаров

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 23 июнендәге 245 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнарында файдаланыла торган мәгълүмат системаларында критик житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча регламенты

ЭЧТӨЛӨК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӨМӨЛӨР	3
2.ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ТӨНКҮЙТӨ ЗӨГҮЙФЬЛЕКЛӨРӨН АЧЫКЛАУ ТӨРТИБЕ	3
3.ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ЖИТЕШСӨЗЛЕКЛӨРӨН АНАЛИЗЛАУ ТӨРТИБЕ	5
4. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ТӨНКҮЙТӨ ЗӨГҮЙФЬЛЕКЛӨРӨН БЕТӨРҮ ТӨРТИБЕ	7

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнарында файдаланыла торган мәгълүмат системаларында тәнкыйть житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча әлеге регламент (алга таба - Регламент) Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте тарафыннан 2023 елның 17 маенда расланган органда (оешмада) житешсезлекләр белән идарә итү процессын оештыру һәм Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте тарафыннан 2022 елның 28 октябрдәге расланган программа, программа-аппарат чараларының тәнкыйтьчеләге дәрәжәсен бәяләү методикасы нигезендә эшләнгән.

1.2. Әлеге Регламент дәүләт МСында булган мәгълүматны яклау турындагы таләпләр, шулай ук Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәтенең башка норматив хокукый актлары һәм методик документлары нигезендә мәгълүмати системаларның программа, программа-аппарат чараларының житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү чараларын кабул иткәндә мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан кулланылырга тиеш.

1.3. Мәгълүматны сертификацияләнгән программа, программа-аппарат чараларында житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү өстенлекле тәртиптә тәмин ителә һәм аларда эксплуатацияләү документациясе нигезендә, шулай ук әзерләүче тәкъдимнәре белән гамәлгә ашырыла.

1.4. Регламентта «Мәгълүматны яклау. Төп терминнар һәм билгеләмәләр», ГОСТ Р 56545-2015 «Мәгълүматны яклау. Мәгълүмати системаларның житешсезлекләре. Житешсезлекләрен тасвирлау кагыйдәләре», ГОСТ Р 56546-2015 «Мәгълүматны яклау» Мәгълүмати системаларның житешсезлекләре. Мәгълүмати системаларның житешсезлекләрен классификацияләү» мәгълүматны яклау һәм мәгълүмати иминлекне тәмин итү өлкәсендә башка милли стандартлар билгеләнгән терминнары һәм билгеләмәләре кулланыла.

Регламентның максатлары түбәндәгеләр:

- Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының жирле үзидарә органнары эшчәнлеген МСда тәнкыйть житешсезлекләрен ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча координацияләү;

- органнарның (оешмаларның) эшләү үзенчәлекләрен исәпкә алып, житешсезлекләр белән идарә итү буенча жентекле регламентлар һәм стандартлар эшләү өчен нигез булдыру;

- житешсезлекләрен бетерү мәсьәләләре буенча органнарның (оешмаларның) структур бүлекчәләре арасында үзара хезмәттәшлекне оештыру.

2. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ТӘНКЫЙТЬ ЗӘГЫЙФЬЛЕКЛӘРЕН АЧЫКЛАУ ТӘРТИБЕ

2.1. МСда түбәндәге төр зәгыйфьлекләрен ачыклау гамәлгә ашырылырга тиеш:

- МС һәм аның мәғлүматны яклау системасы (алга таба - МСС) программа белән тәэмин итүнең житешсезлекләре һәм (яисә) хаталары.

- МС аппарат чараларының, шул исәптән мәғлүматны яклауның аппарат чараларының кимчелекләре.

- оештыру-техник житешсезлекләр.

2.2. Житешсезлекләргә ачыклау, анализлау һәм бетерү чараларын турыдан-туры башкаручы булып куркынычсызлык администраторы һәм МС система администраторлары тора.

Житешсезлекләргә мониторинглау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында тышкы һәм эчке чыганақлардан алына торған мәғлүматлар нигезендә житешсезлекләр ачыклана һәм аларны алга таба эшкәртү буенча қарарлар қабул ителә.

Житешсезлекләр белән идарә итү процессы барлық МС органы (оешма) өчен оештырыла һәм зәғыйфьлекләр һәм МС объектлары турындагы белешмәләргә даими һәм туктаусыз актуальләштерүне күздә тотарга тиеш. Житешсезлек статусын үзгәрткәндә (МСқа қарата куллану, төзәтүләр, критиклық) аларны бетерү ысуллары төзәтелергә тиеш.

Житешсезлекләр белән идарә итү процессы башка процесс һәм орган (оешма) эшчәнлегенң процедуралары белән бәйлә:

- мәғлүмати иминлекне мониторинглау - мәғлүматның иминлеген бозуларны, мәғлүмат һәм зәғыйфьлекләргә куркынычсызлығына янауларны ачыклау максатыннан, куркынычсызлык вакыйгаларын һәм башка мәғлүматларны теркәү нәтижәләргә даими күзәтү һәм анализлау процессы;

- яқланғанлыкны бәяләү - МС органына (оешмага) компьютер ақақаларын гамәлгә ашыру өчен табылған житешсезлекләргә файдалану мөмкинлеген анализлау;

- мәғлүмат иминлегенә куркыныч янавын бәяләү - МС органында (оешмада) барлыққа қилергә мөмкин булған янауларның актуальлеген ачыклау һәм бәяләү;

- конфигурация белән идарә итү - МС программа һәм программа-аппарат тәэмин ителешен үзгәртүне, составын һәм көйләүне тикшереп тору;

- яңартулар белән идарә итү - органда (оешмада) программа тәэмин ителешен сатып алу, анализлау һәм яңартуны жәелдерү;

- мәғлүматны яклауның компенсацияләүче чараларын куллану - мәғлүматны яклау буенча таләпләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле мәғлүматны яклауның аерым чаралары алмашқа кулланыла торған мәғлүматны яклау чараларын эшләү һәм куллану.

Житешсезлекләргә критик дәрәжәсе администраторларның программа, программа-аппарат чараларында йомшак яқларны анализлау нәтижәләргә буенча ачықланған житешсезлекләргә бетерү зарурлығы турында нигезле қарар қабул итү максатларында бәйләнә.

Житешсезлекләргә критиклығын билгеләү өчен кереш мәғлүматлар түбәндәгеләр:

- Россия Федерациясенң техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте (bdu.fstec.ru) мәғлүматының куркынычсызлығына куркыныч янаған программа тәэминатының, программа-аппарат чараларының житешсез яқлары

базасы, шулай ук кайбер кимчелекләр турында белешмәләр булган башка чыганаclar;

- мәгълүмати иминлек өлкәсендә программа тәэмин ителешен, программа-аппарат чараларын һәм тикшеренүчеләрне эшләүчеләрнең рәсми мәгълүмат ресурслары;

- инвентаризация нәтижәләре буенча алынган һәм (яисә) мәгълүмати системалар документларында китерелгән мәгълүмати системаларның составы һәм архитектурасы турында белешмәләр;

- оператор үткәргән мәгълүмати системаларның сакланышын контрольдә тоту нәтижәләре.

Югарыда күрсәтелгән күрсәткечләр МС эшли торган эшчәнлек өлкәсендәге үзенчәлекләрне исәпкә алып аныкланырга яисә тулыландырырга мөмкин.

Программа, программа-аппарат чараларының житешсезлек дәрәжәсен бәяләү иминлек администраторлары тарафыннан уздырыла.

Программа, программа-аппарат чараларының житешсезлек дәрәжәсен конкрет МСна карата бәяли:

- житешсезлеккә дучар булган программа, программа-аппарат чараларын билгеләү;

- житешсезлеккә дучар ителгән программа, программа-аппарат чараларын урнаштыру урынының мәгълүмат системасында (мәсәлән, система периметрында, системаның эчке сегментында, тәнкыйть процессларын (бизнес-процессларны) һәм МСның башка сегментларын гамәлгә ашырганда) билгеләү;

- программа, программа-аппарат чараларының житешсезлек дәрәжәсен исәпләү.

3. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК ЖИТЕШСЕЗЛЕКЛӘРЕН АНАЛИЗЛАУ ТӘРТИБЕ

Житешсезлекләрне анализлау этабында МС органына (оешмага) карата житешсезлекнең критик дәрәжәсе билгеләнә һәм түбәндәге чыганаclarдагы мәгълүматлар нигезендә житешсезлекләр ачыклана:

а) эчке чыганаclar:

- мәгълүмат инфраструктурасы белән идарә итү системалары (алга таба - ИТ-инфраструктура);

- конфигурацияләр белән идарә итүнең мәгълүматлар базалары;

- МС документациясе;

- органнар (оешмалар) белемнәренең электрон базалары;

б) Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте мәгълүмат куркынычсызлыгына куркыныч янаган мәгълүматлар базасы (алга таба - БДУ);

в) тышкы чыганаclar:

- мәгълүмат житешсезлекләр турында белешмәләр булган мәгълүматлар базалары;

- мәгълүмати иминлек өлкәсендә программа һәм программа-аппарат чараларын эшләүчеләрнең һәм тикшеренүчеләрнең рәсми мәгълүмат ресурслары.

Мәғлүматлар чыганақлары органның (оешманың) эшләү үзенчәлекләрен исәпкә алып аныкланырга яисә тулыланырга мөмкин

Житешсезлекләрне анализлау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында 3.1 нче таблицада китерелгән операцияләр башкарыла.

3.1 нче таблица

Т/б №	Операциянең исеме	Операцияне тасвирлау
1	Житешсезлек турында мәғлүматны анализлау	Актуаль һәм потенциал җитешсезлекләр эшләү һәм аларның органның (оешманың) мәғлүмат системаларына карата кулланылышын бәяләү максатында төрле чыганақлардан мәғлүматны анализлау. Жыела торган белешмәләрне җитешсезлекләр турында теркәү һәм корреляцияләү
2	Житешсезлек кулланылышын бәяләү	Мәғлүмат системалары объектлары турындагы мәғлүмат нигезендә һәм аларның торышы, алга таба эшкәртүне (релевант җитешсезлекләрне) таләп итми торган җитешсезлекләрне билгеләү максатында, орган (оешма) мәғлүмат системаларына җитешсезлекләр куллану белән билгеләнә. Житешсезлекләр кулланылышын бәяләү түбәндәге очрақларда башкарыла: «Конфигурация белән идарә итү» процессы кысаларында конфигурацияләр идарәсендәге мәғлүматлар базасыннан алынган ИТ-инфраструктура турындагы белешмәләрне анализлау нигезендә; «Куркынычны бәяләү» процессы кысаларында янауларны модельләштерү нәтижәсендә алынган ихтимал объектлар турындагы белешмәләрне анализлау нигезендә; якланганлыкны бәяләү нәтижәләре буенча
3	Өстәмә мәғлүмат алуға карарлар кабул итү	Житешсезлек турында өстәмә мәғлүмат сорату (объектларны сканлаштыру, якланганлыкны бәяләү), әгәр булган мәғлүматлар җитешсезлекләр белән идарә итү буенча карарлар кабул итү өчен җитәрлек булмаса
4	Объектларны сканлаштыруға бурычлар кую	Мәғлүмати системалар объектларын булган мәғлүматларның җитмәве яисә актуальлеге булмаган очрақта, шулай ук соңгы сканердан соң җитешсезлек турында мәғлүмат алган очрақта, планнан тыш сканлаштыруны сорау
5	Объектларны сканлаштыру	Яклаучанлыкны анализлауның автоматлаштырылган системалары ярдәмендә зәгыйфьлекләр һәм җитешсезлекләр эшләү. Сканерлау объектларын һәм вакытын сайлау, кызыксынучы бүлекчәләргә хәбәр итү (мәсәлән, ситуацион үзәк, ИТ бүлекчәсе) сканлаштыру үткәрү һәм сайланган объектларны алга таба җитешсезлекләр булуга сканерлау турында.
6	Сакланганлыкны бәяләү	Мәғлүмати системаларга җитешсезлекләр куллану мөмкинлеген эксперт бәяләве. Сакланганлыкны бәяләү барышында, җитешсезлекләрне эксплуатацияләү чарасыннан файдаланып, орган (оешма) мәғлүмат системаларында җитешсезлекне эксплуатацияләү мөмкинлеген, шул исәптән, мәғлүматтан рөхсәт ителмәгән файдалана алу (йогынты ясау) омтылышын аның мәғлүматны яклау системасын аның мәғлүмат системасын читләтеп узуга карата тешлаштыру барышында тикшерү гамәлгә ашырыла)

4. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ТӘНҚЫЙТЪ ЗӘГЫЙФЪЛЕКЛӘРЕН БЕТЕРҮ ТӘРТИБЕ

4.1. Житешсезлекләрне бетерү ысулларын һәм өстенлекләрнен билгеләү этабында житешсезлекне бетерү өстенлеге билгеләнә һәм аларны бетерү ысуллары сайлана: мәгълүматны яклауның программа тәмин ителешен яңарту һәм (яисә) компенсацияләүче чараларын куллану, шулай ук ачыкланган житешсезлекләрдән файдалану (эксплуатацияләү) мөмкинлеген юкка чыгаруга юнәлдерелгән чаралар күрелә.

Житешсезлекләрне бетерү методларын һәм өстенлекләрнен билгеләү этабында түбәндәге бурычлар хәл ителә:

- житешсезлекләрне бетерү өстенлеген билгеләү;

- житешсезлекләрне бетерү ысулларын сайлау;

- мәгълүматны компенсацияләүче чараларны программа белән тәмин итүне яңарту һәм (яисә) куллану.

Житешсезлекләрне бетерү методларын һәм өстенлекләрнен билгеләү этабында 4.1 нче таблицادا китерелгән операцияләр башкарыла.

4.1 нче таблица

т/б №	Операциянең исеме	Операцияне тасвирлау
1	Житешсезлекләрне бетерү өстенлеген билгеләү	Житешсезлекләрне бәяләү этабында зәгыйфьлекне исәпләү нәтижеләре нигезендә житешсезлекне бетерү өстенлеген билгеләү (4 нче этап)
2	Житешсезлекләрне бетерү ысулларын билгеләү	Житешсезлекләрне бетерү методын сайлау: мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын яңарту яисә куллану
3	Вақытлыча яңартулар урнаштыру турында карар кабул итү	Критик житешсезлекләр ачыкланганда, житешсезлекләркә дучар булган мәгълүмати системалар объектларын программа белән тәмин итүне тиз арада яңарту турында карар кабул ителергә мөмкин
4	Ашыгыч яңарту жайланмасына заявка булдыру	Вақытлыча яңарту жайланмасына заявка ИТ бүлек житәкчесенә килештерүгә жиберелә.
5	Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында карар кабул итү	Критик житешсезлек ачыкланганда, яңартылу урнаштырганчы вақытлыча хәл итү сыйфатында мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында карар кабул ителергә мөмкин
6	Яңарту урнаштыруга заявка булдыру	Заявка элге житешсезлекләрне бетерү өчен яңарту жайланмасы планлаштырылмаган очракта төзелә.
7	Мәгълүматны компенсацияләүче чараларны гамәлгә ашыруга гариза биру	Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын гамәлгә ашыруга заявка яңарту урнаштыру мөмкинлеге булмаганда, шулай ук житешсезлекләрне бетерүгә кадәр чаралар күрү кирәк булган очракта төзелә.

4.2. Житешсезлекләрне бетерү этабында мониторинг этабында ачыкланган зәгыйфьлекләрдән файдалану (файдалану) мөмкинлеген юкка чыгаруга яисә юкка чыгаруга юнәлдерелгән чаралар күрелә. Шулай ук вақытта 4.2 нче таблицادا күрсәтелгән операцияләр башкарыла.

т/б №	Операциянең исеме	Операцияне тасвирлау
1	ИТ бүлекчәсе житәкчелеге белән жайланманы килештерү	Программа белән тәэмин итүнең яңартылуын кичектергесез урнаштыру ИТ бүлекчәсе житәкчелеге белән алдан килештерелә.
2	Яңартуны тестлаштыру	Программа, программа-аппарат чараларын, шул исәптән сәяси баннерларны, лозунгларны, чакыруларны һәм башка хокукка каршы мөгълүматны (алга таба - декларацияләнмәгән мөмкинлекләр) эшләүче потенциал куркыныч функциональ мөмкинлекләрне ачыклау
3	Тест сегментында яңартуны урнаштыру	Мөгълүмати системаның сайлап алынган тест сегментында аларның яшәшенә йогынтысын билгеләү максатларында яңартуларны билгеләү
4	Яңарту урнаштыру турында карар кабул итү	Сайланган сегментта яңарту урнаштырудан тискәре йогынты ясалмаган очракта, системаны системада тарату турында карар кабул ителә. Сайланган сегментта яңарту жайланмасыннан тискәре йогынтыны ачыклаган очракта, яңартуның алга таба таралуы гамәлгә ашырылмый, шул ук вакытта житешсезлекләрне нейтральләштерү өчен мөгълүматны яклауның компенсацияләүче чаралары кулланыла.
5	Яңартуны билгеләү	Мөгълүмат системалары объектларына яңартуны тарату
6	Яңартулар урнаштыру планын формалаштыру	Юкка чыгару өчен яңартуларны ашыгыч урнаштыру кирәклеген билгеләнмәгән житешсезлекләр яңартуларны планлы урнаштыру барышында бетерелә. Яңартулар планын формалаштыру яңартулар урнаштыруга заявкаларны исәпкә алып башкарыла
7	Мөгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Мөгълүмати системаларда мөгълүматны яклау таләпләренә нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле мөгълүматны яклауның аерым чараларына алмашка кулланыла торган мөгълүматны яклау чараларын эшләү һәм куллану, аларны урнаштыру мөмкин булмауга, яңарту жайланмасыннан тискәре йогынтыны табуга бәйлә рәвештә, шулай ук чаралар күрү кирәк булган очракта, йомшаклыкны бетерүгә кадәр. Мөгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларына түбәндәгеләр керергә мөмкин: мөгълүматны яклауның оештыру чаралары, мөгълүматны яклау чараларын көйләү, куркынычсызлык вакыйгаларын анализлау, ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр керту

Программа һәм программа-аппарат чараларының яңартылуын тестлаштыру Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте БДУ да тестлауның тиешле нәтижеләре булмаган очракта, оешмада, оешма карары буенча МС да кулланыла торган тәнкыйть житешсезлекләрне ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча Регламент нигезендә гамәлгә ашырыла.

Тиешле белешмәләр булган очракта, программалы, программа-аппарат чараларын эшләүчеләрнең куркынычсызлыгы бюллетеньнәрендә тәкъдим ителгән мөгълүматны компенсацияләү чаралары, шулай ук Россия Федерациясенең техник һәм экспорт контроле буенча федераль хезмәте БДУ да бастырылган йомшак яklar тасвирламасында кулланылырга мөмкин.

Житешсезлекләрне бетерү буенча киңәш ителә торган сроклар:

- 24 сәгатькә кадәр куркыныч дәрәжәсе;
- куркынычлыкның югары дәрәжәсе - 7 көнгә кадәр;
- куркынычның уртача дәрәжәсе - 4 атнага кадәр;
- куркыныч дәрәжәсе түбән - 4 айга кадәр.

Мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча подпроцессны үтәү кысаларында 4.3 нче таблицада китерелгән операцияләр башкарыла.

4.3 нче таблица.

Т/б №	Операциянең исеме	Операцияне тасвирлау
1	Мәгълүматны яклау чараларын һәм аларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы кешеләрне билгеләү	Житешсезлекне нейтральләштерү йә аны эксплуатацияләүдән мөмкин булган тискәре нәтижеләрне киметү өчен кирәкле мәгълүматны яклауның компенсацияләүче чараларын билгеләү. Әлеге операцияне үтәү барышында сайлап алынган мәгълүматны яклау чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәк булган хезмәткәрләр билгеләнергә тиеш.
2	Хезмәткәрләрне җәлеп итүне килештерү	Мәгълүматны компенсацияләү чараларын гамәлгә ашыру өчен башка бүлекчәләр хезмәткәрләрен җәлеп итү кирәк булган очракта, яклау бүлеге җитәкчесе аларны тиешле бүлекчәләр җитәкчеләре белән җәлеп итүне килештерә.
3	Мәгълүматны яклауның оештыру чараларын гамәлгә ашыру	Мәгълүматны яклауның оештыру чараларын гамәлгә ашыру: ИТ-инфраструктураны куллануны чикләү; саклау режимын оештыру (аерым алганда, техник чараларга керү мөмкинлеген чикләү); орган (оешма) персоналына мәгълүмат бирү һәм өйрәтү
4	Мәгълүматны яклау чаралары катгыйлыгы	Мәгълүматны яклау чараларынан файдаланып, компенсацияләүче чараларны гамәлгә ашыру мөмкинлеген, мәгълүматны яклау чараларын (кирәк булганда) сайлап алуны бәяләү. Мәгълүматны яклау чараларын көйләү эшләрен башкару
5	Куркынычсызлык вакыйгаларын анализлау оешмасы	Куркынычсызлыктан файдалануның омтылышларын ачыклау һәм блоклау максатыннан, куркынычсызлык вакыйгаларын һәм башка мәгълүматларны теркәү нәтижеләрен даими күзәтү һәм анализлау
6	ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр кертү	ИТ-инфраструктурага үзгәрешләр кертү программа һәм программа-аппарат чаралары конфигурациясенә үзгәрешләр кертү гамәлләрен үз эченә ала (шул исәптән, төшереп калдыру (эксплуатациядән чыгару)).

4.2 һәм 4.3 нче таблицалар нигезендә органда (оешмада) операцияләрнең атамасын, операцияләрне, башкаручыларны тасвирлауны, дәвамлылыгын, керү һәм ял күрсәткечләрен үз эченә алган операцияләрнең җентекле тасвирламасы эшләнәргә тиеш.

Операцияләрнең деталь тасвирламасы орган (оешма) мәгълүматын яклау буенча оештыру-күрсәтмә документларына кертелә.

Программа, программа-аппарат чараларының яңарышларын алу, урнаштыру һәм тест үткөрү мөмкин булмаган очракта мәгълүматны яклауның компенсацияләү чаралары күрелә.

Мәгълүматны яклау буенча компенсацияләүче чараларны сайлау, МС эшчәнлегенә архитектурасын һәм үзенчәлекләрен исәпкә алып, оператор тарафыннан гамәлгә ашырыла, шулай ук программа, программа-аппарат чараларының житешсезлекләрен эксплуатацияләү ысулларын да исәпкә алып.

Житешсезлекләргә эксплуатацияләү мөмкинлеген булдырмауға юнәлтелгән оештыру һәм техник чаралар түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- үтәлүе ачыкланган житешсезлекләргә эксплуатацияләүгә ярдәм итәргә мөмкин булган МС кимчелекле компонентларының конфигурациясен үзгәртү, шул исәптән аларның функцияләренә керү мөмкинлеген бирү өлешендә;

- житешсезлекле программа, программа-аппарат чараларыннан файдалану яки аларны эшләү режимына күчөрү, ачыкланган житешсезлекләрдән файдалануға бәйле функцияләргә үтәүне чикли торган (мәсәлән, кимчелекле хезмәтләргә һәм челтәр беркетмәләрен сүндерү) режимын чикләү;

- серверларны, телекоммуникация жиһазларын һәм элемент каналларын резервлауны да кертеп, МС компонентларын резервлау;

- МСда житешсезлекләрдән файдалану билгеләрен ачыклауны тәмин итүче мәгълүматны яклау чараларының хәлиткеч кагыйдәләрен, сигнатурлардан файдалану;

- мәгълүмати куркынычсызлыкны мониторинглау һәм житешсезлекләргә файдалану мөмкинлегенә бәйле рәвештә МСда мәгълүматның куркынычсызлык вакыйгаларын ачыклау.